

Núria Feliu: "No em retiraré mai"

Núria Feliu viu en plena festa. Després del disc dels seus vint-i-cinc anys, un Palau, un Molino, un llibre, i això que hi ha qui vol fer creure que es retira. "No em retiraré mai. No vull que el meu públic es confongui amb un ara si un ara no. Jo cantaré sempre".

Transcriure les paraules de la Feliu encongeix perquè saps que perdran, més que mai, la qualitat del directe, i l'entrevista es convertirà inevitablement en un *play-back* imperfecte.

És com si els adjectius els perfilés amb l'entonació. Una entonació tendra quan ens parla del seu amor actual; divertida quan explica el seu primer amor per correspondència; de recança quan desmenteix la seva retirada; de duresa quan explica el seu desengany amb el cap de l'Once i de felicitat quan explica els seus projectes.

—*Diuen que ha dit que es retira.*

—No ho he dit mai això, vaig dir que l'any que ve faria una reconversió. Com busquen la cosa espectacular, posen "se'n va" i es queden tan amples. No ho puc dir perquè no em retiraré mai. No vull que el meu públic es confongui amb un ara si, i un ara no. Jo cantaré sempre. Però com sempre he fet, intentaré adaptar-me a cada situació. A més és desagradable que et destaquen això quan portes un sarau com el que porto a sobre. Un sarau que fa mesos que estic preparant. He fet el disc doble, faré el Palau, el Molino, hi ha un llibre... Som molta gent treballant. Sóc tan sèria, tan estricta que no m'agraden gens aquestes coses, a més en un moment que hi ha teca grossa.

—*Doncs passem a la teca. Comencem pel Palau.*

—Es notarà que canto al Palau. N'hi ha que posen cortines de llum per enfosquir el fons, a mi l'Enric Majó m'ha fet un disseny de llum esplèn-

di. Pujar tota aquesta gent que actuarà amb mi em fa molta il·lusió. Presentaran en Josep Cuní i Mikimoto. De la Big Band hi ha un detall molt maco, cadascun dels músics que actuaran amb mi m'ha fet un arranjament. Uns arranjaments que m'han regalat Manel Camp, Borrull, Borrell, Parera Fonts, el mestre Muñoz, els Guacamayos. I, per acabar-ho d'arrodonir, he trobat patrocinadors, molt escassos en les coses de la cançó. Però la gent de les perles Majorica han estat meravellosos.

—*¿Ha trobat la perla? ¿Tant difícil és trobar patrocinadors per a la cançó?*

—Sí he trobat la perla i estic molt contenta, però també he tingut més d'un disgust on no me l'esperava. L'Once m'havia promès la seva col·laboració i a darrera hora el senyor Duran ni s'ha posat al telèfon, ni m'ha contestat les cartes personals. No parlo de la gent de l'Once a Barcelona, que són encantadors. Ells també han tingut un disgust. Parlo del senyor Duran, del seu gabinet i dels seus quaranta mil secretaris.

I encara no sé per què ha passat. Suposava que amb Duran érem coneguts. Sóc padrina de la meitat de gossos guies de Catalunya, he actuat per a ells, hem estat xarrant, hem sopat i el que més em dol és que no s'ha posat al telèfon ni m'ha contestat ni una carta. Això no es fa, perquè és ser un mal educat. Sobretot quan se m'havia dit "Nuri, si ho fem pel Serrat com no ho hem de fer per vostè. Després de les eleccions en parlarem". Van passar les eleccions i jo vaig tirar endavant perquè hi

comptava. Sort que després he trobat la perla.

—*El Molino es presenta com una gran festa.*

—Serà una festassa de les *vedettes*, de la gent que han fet i fan el Paral·lel. No hi haurà exclusions. Des de la Nina de Vallecas de la Bodega Apolo fins a la Mani Mistral, la Carmen del Lirio, la Gemma del Rio, la Gardenia Pulido, la Yvette Renée, que segurament ens vindrà de Mallorca... Paulowski, la Mana, tots, hi seran tots, la Sara quasi és segur que també hi vindrà.

—*¿Hi haurà cotxes de cavalls?*

—La trobada serà l'onze al cafè de l'Arnau, llavors allà es farà una picadeta. Quan la gent del Molino hi sigui, ells pujaran a les carrosses de cavalls i aniran fins al Molino. Allà seuran a platea. Farà de mestre de cerimònies l'Enric Pous. La història serà el Núria a la Carta, que a València ja coneixen perquè ho vaig fer al Rialto, cantaré les cançons que el públic esculli. El programa de mà, que han fet els germans Salvador, és una meravella, reproduceix l'escenari del Molino i jo surto del mig cantant. Cada cançó té una pestanya perquè la gent esculli. Quan s'acabi la meva actuació, tota aquesta gent meravellosa pujarà a l'escenari. És una història per retrobar la gent.

—*¿Vostè també tindrà sorpreses?*

—Em penso que sí. A fora hi haurà una orquestra tocant. Fa vint anys que vaig presentar els cuplets al Molino. Em sembla que sóc la persona ideal per a ajuntar-los. No sóc

vedette però sempre he estat i he estimat aquest ambient.

—*¿Quin record té d'aquest Molino de fa vint anys?*

—Jo havia fet un disc de cuplets que s'havia de presentar i el Molino era l'únic local que quedava en el Paral·lel per a poder-ho fer...

—*Fa vint anys, ¿el Paral·lel estava en un dels seus moments baixos?*

—Sí, jo també, sempre vaig inflant. Llavors vaig anar a veure la senyora Vicenta i li vaig demanar que me'l llogués. Me'l va deixar a les nou de la nit, a l'hora que s'acabava la funció de la tarda. De nou a dos quarts d'onze, que vam obrir les portes, vam fer un gran muntatge. La gent va venir vestida de l'època del cuplet. De la plaça de Sant Jaume van sortir cotxes de cavalls i cotxes antics que van anar per Ferran, la Rambla fins arribar al Paral·lel. Em recordo del meu germà que anava vestit amb una bateta i feia fotos amb magnesi i un cosí meu que portava caramels i un càntir d'anís. Quan hi penso se'm posa la carn de gallina. L'aire es podia tallar, perquè tots els que eren allà tenien al cap aquells cuplets que feia molt de temps que no s'havien tornat a cantar i, de cop i volta, retrobar-los, va ser molt fort.

Vam acabar fent una processó al monument de la Raquel Meyer. Això ho recordo amb alegria, però el que faig ara és molt diferent, perquè és una festa per a la gent que ha trepitjat els escenaris del Paral·lel. Aquests vint-i-cinc anys no estan plantejats d'una forma nostàlgica. He dit: nenes, vull que sigui Hollywo-

od, i ho serà.

—*¿I el llibre?*

—El mes de novembre sortirà el llibre, un llibre de fotografies amb peus divertidíssims del Rafael Vallbona. Crec que no he d'explicar res, jo, ho expliquen tot les fotografies. Hi haurà un text de Vicent Pont, a qui he dit que faci un escrit meu d'aquests vint-i-cinc anys, escriu tan bé que li he dit que faci el que vulgui. I també he demanat uns textos que ja estaven escrits a Pau Faner i a Ferran Torrent.

—*¿També actuarà a Madrid?*

—Sí, a fer un recital únic. Hi ha molta gent que no saben qui sóc jo, altres que sí, i altres que es pensen que estic momificada.

—*Cantant ¿en què se sent més còmoda?*

—Musicalment amb la cosa americana. Llavors quan ve el contingut, la interpretació dramàtica, aquella cosa que et fa plorar, m'agraden les lletres de boleros. Els boleros són allò que et passa i si no et passa et passarà, segur que no te'n pots escapar. Hi ha tall, i quan et poses a dins comences una història fortíssima en molt poc temps. Quan la Teresa Pàmies i jo ens posem a xarrar d'això ho passem molt bé. La Teresa és la reina del bolero i jo la princeseta.

—*Són molt tràgics.*

—Són una barreja de tot. Aquí, nosaltres tenim Josep Maria Andreu que adaptant i fent cançons és un pou —mai se n'acabarà de parlar, d'aquest home—, i no només de boleros sinó de tota mena de cançons. Per exemple, quan fa el *Somos novios*, que té una lletra tan carinclona, ell diu "Tú m'estimes, jo t'estimo, ell també t'estima" i et munta un *ménage à trois* actual i divertidíssim. Els boleros ara són moda, però amb els Guacamayos ja fa més de dotze anys que els havíem gravat.

—*¿D'aquests vint-i-cinc anys amb què es queda?*

—Amb la gent. Quan a mi em

diuen "és que a tú no se t'ha fet justícia perquè si haguessis estat a Amèrica", els dic que no. Joestic aquí, he escollit quedar-me aquí i se m'ha fet tota la justícia del món. Vint-i-cinc anys de cançó i encara ho puc celebrar com una gran festa. Si la gent no hagués comprat els discos, si no hagués vingut a veure'm, jo no podria fer aquesta celebració. I, a més, continuo. La gent em té com una institució, com a algú de la família.

—*El problema deu ser trobar l'equilibri entre l'èxit i la supervivència...*

—Tal com explico en el disc, per poder cantar vaig haver d'inventar una normalitat inexistent. Amb això que dius poses el dit a la nafra. Jo vaig fent, només tinc despeses per fer quilòmetres amunt i avall del país.

—*¿Però viu més del disc que d'una altra cosa?*

—No. Jo visc de tot una mica. De cantar, de fer presentacions, de fer algun programa de ràdio, d'alguna actuació a la televisió. Faig tot això i vaig sumant. El disc és una coseta que es va posant al calaixet per anar vivint dignament cantant només en català.

—*¿Cada dia és més difícil o sempre ho ha estat?*

—Al començament hi va haver una època que no ho va ser, de difícil. Però d'un temps ençà és difícilíssim. Tot ha canviat, sobretot el sistema de contractacions. Abans hi havia l'empresari privat de teatres que durant l'any organitzava coses. Això s'ha acabat perquè no poden competir amb els Ajuntaments que fan les actuacions de franc en llocs multitudinaris. Els teatres han desaparegut, tot i que ara s'estan recuperant, però la majoria es van convertir en cinemes, i de cinemes han passat a ser pisos.

Llavors ¿què et queda? Queden les Festes Majors. A les Festes Majors hi ha d'haver ballaruga, sardanes —que tampoc en falten i me n'alegro—, i

després conjunts al mig de la plaça o del camp de futbol. La part del recital desapareix, es fan havaneres amb cremat. El que no veu aquesta realitat és perquè no vol. Com a màxim es fa un dia de sarsuela o frívol. Porten la gent del Molino o de l'Arnau. Quan hi ha aquesta mena d'actuacions, hi ha Ajuntaments que diuen "va, a la primera part que vingui la Feliu", perquè el meu gènere s'adiu més amb això. Hi ha gent que pot dir el que vulgui però si són sincers han de dir que s'han quedat sense espai. Com tot ha canviat, has

d'agafar llapis i paper i a veure que passa.

—*I és quan arriba la reconversió que ha anunciat per a l'any que ve. ¿Ens l'explicarà?*

—És cantar en llocs petits. Fer una setmana en un lloc o en un altre. Obrir opcions que jo em pugui organitzar. Fer una cosa més intimista, més a cau d'orella, anar de taula en taula em ve molt de gust. Això ja ho havia fet. Cada temporada feia totes aquestes sales com Emporium, Rio, Papagayo, ara quasi totes s'han convertit en pisos. Vaig

fer la Cúpula Venus quan la gent no s'atrevia a baixar a la Rambla. M'ho vaig jugar tot i la gent va baixar a la Rambla, fins i tot va venir el president Pujol i la Marta sense escorta. Va venir tothom.

—*¿I de l'Albert Pla, què en pensa?*

—És un anècdota divertidíssima. A mi m'encanta.

—*L'aparició d'aquest cantant és una solució de futur?*

—No, com tampoc ho és que Llach omplís el Camp del Barça. No té res a veure. Això són coses esporàdiques que surten. Està bé, però a sota hi

hauria d'haver un gruix.

—*¿En el seu estil no té successió?*

—És horrorós. Ho he intentat amb gent que té unes veus molt maques, però aquí hi ha aquesta cosa dels cantautors i volen escriure les seves cançons. Llavors hi ha l'altre cas de la gent que ho fa molt bé però canta en anglès i si van amb orquestra, en castellà.

Això em fa pensar amb una altra cosa que vull muntar. Vull fer un llibre amb les dues-centes o tres-centes adaptacions que tinc prepara-

des. Em barallo amb la Malavella, amb la Principal de la Bisbal, amb els Montgrins perquè els dic "nois, que anem a actuar a Matadepera i a Cantallops, si anéssim a Salamanca..." la feina està feta. Al programa *Tres pics i repico* de TV3 no hi ha setmana que no surti una cançó de les que jo canto, i canten *T'he trucat per dir t'estimo...* De Stevie Wonder, i no diuen "I, just call..."

—*D'amors no vol parlar mai. Només parla d'un nòvio italià.*

—Va ser un nòvio per carta.

Tenia disset anys. Era el temps del carteig. Els pares també es van cartejar. Però, al cap de dos anys, em va escriure una carta dient-me que es casava. És el millor que podia passar perquè no ens havíem vist mai. L'anècdota divertida és aquesta. No sé com no em vaig enamorar del carter. Cada dia del món rebia carta.

Aquestes coses sempre són positives. Vaig aprendre italià. El meu pare va agafar un detectiu per saber qui era i es va trobar que era d'una família que estava molt bé. Aleshores, va accedir.

—*Si era italià, segur que era guapo.*

—A les fotos sí. Era un tio rabassut, d'aquells que fan gimnàstica. Estudiava periodisme. Jo era d'una fidelitat total, aleshores feia teatre i no em podiem parlar de res perquè tenia promès. De tot això fa trenta-un anys.

—*¿I ara què?*

—Ara tinc un cargolí, un senyor molt maco que no té res a veure amb aquest món meu.. És de Tarragona i ell és el mar. És el rei del mar.

—*¿I a vostè li agrada el mar?*

—No sé nadar, però ell tampoc sap cantar.

—*¿La diferència és important en aquestes coses?*

—Està molt bé, i sobretot és molt divertida. Ell té el seu món i jo tinc el meu. Llavors convivim les estones que ens ve de gust. I ens fa molta il·lusió veure'ns al cap dels dies. A mi no em va la convivència a dirari. Ho he tingut clar sempre. Sóc una persona que sé viure sola. Per estimar algú i tenir-lo al costat no cal conviure-hi. Jo tinc les meves manies, les meves històries. Sempre he estat així, com tampoc he tingut fills, com la meua feina m'ha portat a entrar i a sortir sense haver de donar explicacions a ningú, m'agrada fer tot el que que vull fer.

—*O sigui, que tot va bé.*

—Tot va bé fins que dura. Jo estic molt contenta.

Assumpció Maresma